

Kontrolní závěr z kontrolní akce

17/17

Peněžní prostředky státu poskytované na podporu práce s dětmi a mládeží

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále jen „NKÚ“) na rok 2017 pod číslem 17/17. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ Ing. Adolf Beznoska.

Cílem kontroly bylo prověřit u Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a vybraných příjemců dotací poskytování a užití peněžních prostředků vynakládaných na programy podpory práce s dětmi a mládeží.

Kontrolováno bylo období let 2014–2016, v případě věcných souvislostí i období předcházející a následující. Kontrola byla prováděna u kontrolovaných osob od května 2017 do listopadu 2017.

Kontrolované osoby:

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen „MŠMT“); Asociace malých debrujárů České republiky, spolek, Uherský Brod; Asociace turistických oddílů mládeže České republiky, Roztoky; Česká rada dětí a mládeže, Praha; Hnutí Brontosaurus, Brno; Hnutí DUHA – Friends of the Earth Czech Republic, Brno; Institut zážitkové pedagogiky, Trutnov; JEJDA..., z.s., Jihlava; Junák – český skaut, z.s., Praha; KreBul, o.p.s., Prachatice; Pionýr, z.s., Praha; Přátelé dětí z.s., Prachatice; Rada dětí a mládeže kraje Vysočina, z.s., Třebíč; Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska, Praha; Sion – Nová generace, z.s., Hradec Králové.

Námítky proti kontrolnímu protokolu, které podalo MŠMT, vypořádala vedoucí skupiny kontrolujících rozhodnutím o námitkách.

Kolegium NKÚ na svém I. jednání, které se konalo dne 22. ledna 2018,
schválilo usnesením č. 10/I/2018
kontrolní závěr v tomto znění:

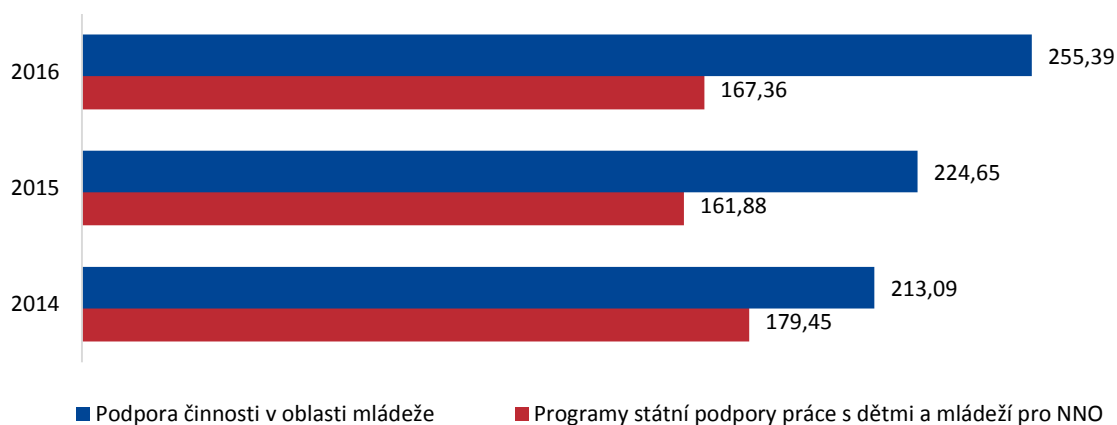
I. Úvod

MŠMT je ústředním orgánem státní správy mj. pro státní péči o děti, mládež, tělesnou výchovu, sport, turistiku a sportovní reprezentaci státu¹. MŠMT je správcem kapitoly státního rozpočtu 333 – *Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy*.

Kontrola byla zaměřena na peněžní prostředky, které MŠMT poskytuje prostřednictvím *Programů státní podpory práce s dětmi a mládeží pro nestátní neziskové organizace*² (dále jen „Programy“). Tyto Programy jsou vyjádřením požadavku státu na zabezpečení péče o volný čas dětí a mládeže prostřednictvím nestátních neziskových organizací (dále jen „NNO“). Programy vychází z příslušných koncepcí státní politiky v oblasti dětí a mládeže. V současné době je podpora práce s dětmi a mládeží v České republice realizována na základě *Koncepce podpory mládeže na období 2014–2020* (dále jen „Koncepce 2020“), kterou schválila vláda usnesením ze dne 12. května 2014 č. 342³. Koncepce 2020 je pro toto období základním strategickým dokumentem pro meziresortní realizaci státní politiky mládeže. Koordinátorem její implementace bylo ustanoveno MŠMT.

Výdaje na kontrolované Programy spadají do specifického výdajového ukazatele státního rozpočtu *Podpora činnosti v oblasti mládeže*.

Graf č. 1: Prostředky vynaložené v rámci specifického výdajového ukazatele *Podpora činnosti v oblasti mládeže* a z toho *Programy státní podpory práce s dětmi a mládeží pro nestátní neziskové organizace* (v mil. Kč)

Zdroj: Přehledy skutečného čerpání z *Programů státní podpory práce s dětmi a mládeží pro NNO* v letech 2014–2016 zpracované MŠMT; závěrečné účty kapitoly 333 – *Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy* za roky 2014–2016.

¹ Ustanovení § 7 odst. 1 zákona České národní rady č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky.

² Základní právní rámec pro vyhlášení Programů tvořil zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), a také *Zásady vlády pro poskytování dotací ze státního rozpočtu České republiky nestátním neziskovým organizacím ústředními orgány státní správy* (dále jen „Zásady vlády“) schválené usnesením vlády ze dne 1. února 2010 č. 92 v platném znění.

³ Usnesení vlády ČR ze dne 12. května 2014 č. 342, k vyhodnocení *Koncepce státní politiky pro oblast dětí a mládeže na období 2007–2013 a k návrhu Koncepce podpory mládeže na období 2014–2020*.

Tabulka č. 1: Specifický výdajový ukazatel Podpora činnosti v oblasti mládeže

	2014	2015	2016
Mládež 6–26 let v ČR (počet osob)	2 282 535	2 271 676	2 264 824
Podpora činnosti v oblasti mládeže (v Kč)	213 092 590	224 649 740	255 385 360
Podpora činnosti (Kč/osoba)	93,36	98,89	112,76

Zdroj: závěrečné účty kapitoly 333 – *Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy* za roky 2014–2016; Český statistický úřad – údaje o věkové struktuře obyvatel České republiky k 31. 12. příslušného roku.

Názvy vyhlášených Programů se v jednotlivých letech kontrolovaného období lišily:

– Rok 2014:

1. *Zabezpečení pravidelné činnosti NNO pro organizované děti a mládež,*
2. *Podpora vybraných forem práce s neorganizovanými dětmi a mládeží,*
3. *Investiční rozvoj materiálně technické základny mimoškolních aktivit dětí a mládeže,*
4. *Mimořádné dotace,*
5. *Podpora činnosti informačních center pro mládež.*

– Rok 2015:

1. *Zabezpečení pravidelné činnosti NNO pro organizované děti a mládež,*
2. *Podpora vybraných forem práce s neorganizovanými dětmi a mládeží,*
3. *Tematické výzvy,*
4. *Podpora činnosti informačních center pro mládež.*

– Rok 2016:

1. *Program pro „NNO uznané MŠMT pro práci s dětmi a mládeží“,*
2. *Program pro střešní organizace,*
3. *Program pro NNO s pobočnými spolky,*
4. *Program pro NNO bez pobočných spolků.*

V roce 2014 byl součástí kontrolovaných Programů, které měly vesměs neinvestiční charakter, i jeden investiční program. Od roku 2015 byla podpora investic v této oblasti realizována v rámci programového financování prostřednictvím samostatného programu 133 710 – *Rozvoj materiálně technické základny mimoškolních aktivit dětí a mládeže*. Tento program nebyl předmětem kontroly NKÚ.

NKÚ prověřil 67 projektů, na jejichž realizaci MŠMT poskytlo 14 příjemcům podporu v celkové výši 355 mil. Kč.

Poslání a cíle podpory, struktura Programů a podmínky poskytování této podpory byly v kontrolovaném období upraveny dokumentem *Programy státní podpory práce s dětmi a mládeží pro nestátní neziskové organizace* (dále jen „Programy státní podpory práce s dětmi a mládeží pro NNO“) ve znění účinném pro příslušný rok.

Pozn.: Právní předpisy jsou v tomto kontrolním závěru aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

II. Shrnutí a vyhodnocení skutečností zjištěných při kontrole

1. Dopad Programů na cílovou skupinu nelze vyhodnotit.

Koncepce 2020 ani Programy státní podpory práce s dětmi a mládeží pro NNO nemají nastaveny žádné měřitelné cíle, indikátory nebo jakékoliv jiné ukazatele, které by umožnily vyhodnocení dopadů poskytovaných dotací či naplňování strategických cílů státní politiky v oblasti podpory volného času dětí a mládeže. V rámci Programů je jediným sledovatelným ukazatelem objem vyplacených finančních prostředků ze státního rozpočtu. Tento údaj však bez dalšího kontextu neumožňuje MŠMT jakkoliv objektivně vyhodnotit dopady podpory mládeže realizované prostřednictvím Programů a jejího vlivu na plnění Koncepce 2020.

Střednědobé vyhodnocení Koncepce 2020, které MŠMT předložilo v roce 2017 vládě ČR, neobsahovalo vyhodnocení reálného dopadu státní politiky v oblasti podpory mládeže na cílovou skupinu. MŠMT předložilo vládě ČR materiál, ve kterém v souvislosti s Programy jako hlavním implementačním nástrojem Koncepce 2020 informovalo o množství podaných a podpořených žádostí a objemu finančních prostředků plynoucích do NNO jejich prostřednictvím. Dopad takto vynaložených prostředků na cílovou skupinu uvedený materiál vůbec neřešil a navíc obsahoval chybné a nepřesné údaje o celkovém čerpání finančních prostředků. MŠMT se tak neřídilo⁴ usnesením vlády, jímž byla Koncepce 2020 schválena⁵. To mu stanovilo povinnost předložit střednědobé vyhodnocení dopadu Koncepce 2020 na cílovou skupinu.

MŠMT nemá přehled o implementačních nástrojích jiných resortů používaných pro realizaci Koncepce 2020 ani o objemu prostředků, které každoročně plynou z veřejných rozpočtů do oblasti podpory mládeže, přestože by mělo koordinovat implementaci Koncepce 2020, resp. realizaci politiky státu v oblasti dětí a mládeže.

2. Výběr projektů k podpoře byl netransparentní a MŠMT při poskytování dotací porušovalo nastavená pravidla.

Postup MŠMT při posuzování projektů na roky 2014 a 2015 a jejich výběr k podpoře byl netransparentní. Z dokumentace Programů na roky 2014 a 2015 uveřejněných na internetových stránkách MŠMT neměli žadatelé o dotace možnost zjistit, podle jakých kritérií budou jejich projekty hodnoceny. Kromě dvou mimořádných programů, pro které byla metodika hodnocení uveřejněna, byla kritéria hodnocení uvedena pouze v interním jednacím řádu hodnotící komise, avšak ani ta nebyla hodnotící komisí použita.

Pro rok 2016 MŠMT zprůhlednilo výběr projektů uveřejněním obecné metodiky jejich hodnocení včetně vypracovávání posudků odbornými hodnotiteli.

---

⁴ Ustanovení § 21 zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky.

⁵ Usnesení vlády ČR ze dne 12. května 2014 č. 342, k vyhodnocení Koncepce státní politiky pro oblast dětí a mládeže na období 2007–2013 a k návrhu Koncepce podpory mládeže na období 2014–2020.

Vnitřní kontrolní systém⁶ MŠMT při administraci žádostí o podporu a při jejím poskytování nefungoval vzhledem k tomu, že umožnil řadu pochybení. MŠMT porušilo vlastní pravidla nebo právní předpisy, když:

- poskytlo dotaci příjemcům z programu, který nebyl určen pro daný typ příjemce;
- poskytlo dotaci příjemcům, kteří řádně nepředložili upravený rozpočet projektů před vydáním rozhodnutí o poskytnutí dotace, přestože tuto podmínku stanovovala pravidla Programů;
- v šesti případech z kontrolovaného vzorku poskytlo bez řádného odůvodnění dotaci ve vyšším podílu na celkových nákladech projektu, než umožňovaly Zásady vlády;
- v roce 2014 neodůvodněně poskytlo čtyřem subjektům až o stovky procent vyšší nárůst dotací, než umožňovala nastavená pravidla;
- vydávalo rozhodnutí o poskytnutí dotace, která neobsahovala všechny náležitosti stanovené zákonem⁷;
- v rozporu se Zásadami vlády nevyplácelo důsledně příjemcům dotace do 31. března rozpočtového roku a v patnácti případech z kontrolovaného vzorku do tohoto termínu nevydalo ani rozhodnutí o poskytnutí dotace.

MŠMT porušováním nastavených podmínek pro poskytování dotací vytvářelo v kontrolovaném období netransparentní prostředí a nerovné podmínky pro žadatele, resp. pro příjemce dotací.

3. Následná kontrola podpořených projektů nefungovala.

Vnitřní kontrolní systém selhával i v případě následné kontroly realizovaných projektů. MŠMT neprovádělo důsledně kontrolu vyúčtování po ukončení projektu.

MŠMT bez připomínek akceptovalo vyúčtování, ze kterých vyplývalo, že:

- z dotačních prostředků byly hrazeny neuznatelné náklady;
- nebyly dodrženy jednotlivé položky rozpočtu ani celkové náklady projektu;
- vyúčtování byla neúplná nebo nesprávná.

MŠMT tak nemohlo ověřit věcné dodržení projektu a dodržení jednotlivých položek rozpočtu. Při změnách celkových nákladů projektu v souvislosti se schválením nižší dotace, než o jakou NNO žádaly, MŠMT nevyžadovalo informaci o tom, jaké části projektu nebudou realizovány. Požadovalo pouze úpravu rozpočtu, přičemž akceptovalo také změnu částky celkových nákladů projektu bez podrobnějšího členění po jednotlivých položkách. V roce 2014 MŠMT upravený rozpočet po příjemcích nepožadovalo vůbec.

Vzhledem k tomu, že příjemci měli povinnost ve vyúčtování předložit pouze soupis výdajů na projekt s identifikací částky hrazené z dotace, byla pro MŠMT jedinou možností ověření, jak byly prostředky skutečně využity, kontrola přímo u příjemce. NKÚ při kontrole dvou z vybraných projektů zjistil, že je v rámci své kontrolní činnosti u příjemce prověřovalo i MŠMT. **Zatímco MŠMT neshledalo žádné nedostatky, NKÚ při kontrole stejných dokladů**

---

⁶ Ustanovení části čtvrté zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole).

⁷ Ustanovení § 14 odst. 4 zákona č. 218/2000 Sb.

nedodržení stanovených podmínek zjistil. MŠMT provádělo kontrolu přímo u příjemců nedůsledně.

4. Podpořené NNO při realizaci projektů chybovaly.

NKÚ kontrolou 67 projektů u 14 příjemců dotací zjistil, že osm z nich se dopustilo porušení podmínek, za kterých jim byly prostředky ze státního rozpočtu poskytnuty. Příjemci:

- hradili z dotace neuznatelné náklady;
- nepoužili část dotace na realizaci schváleného projektu;
- nedodrželi základní parametry projektů, jako jsou celkové náklady a v souvislosti s tím také podíl své spoluúčasti na financování;
- nevedli účetnictví tak, aby v něm bylo možné dohledat, jakým způsobem byly dotační prostředky použity.

U šesti příjemců NKÚ zjištěné nedostatky vyhodnotil jako porušení rozpočtové kázně⁸ a předal oznámení příslušnému správci daně.

5. NKÚ doporučuje zvýšit účinnost vnitřního kontrolního systému MŠMT.

Vzhledem k řadě závažných pochybení při administraci Programů způsobených selháváním kontrolních mechanismů doporučuje NKÚ, aby se MŠMT primárně zaměřilo na správné nastavení a funkčnost svého vnitřního kontrolního systému, a důsledně tak dbalo dodržování zákona o finanční kontrole.

6. NKÚ vnímá pozitivně tendence MŠMT ke stabilizaci oblasti práce s dětmi a mládeží.

MŠMT v poslední době učinilo kroky vedoucí k vyšší stabilitě klíčových NNO v oblasti práce s dětmi a mládeží, které na základě splnění stanovených kritérií získaly titul *uznané organizace pro práci s dětmi a mládeží*. S těmito NNO uzavřelo v říjnu 2017 smlouvy o dlouhodobé spolupráci, které jim na stanovené období garantují určitou minimální výši dotace. Tyto víceleté kontrakty jsou využívány i v některých dalších zemích Evropské unie, jako např. v Belgii. NKÚ považuje snahu MŠMT o vyšší míru finanční jistoty pro NNO působící v oblasti práce s dětmi a mládeží za správný krok směrem ke stabilizaci.

NKÚ dále doporučuje zvážit vytvoření zákonné úpravy v oblasti práce s dětmi a mládeží, nebo alespoň podpory práce s dětmi a mládeží, jako je tomu i v jiných státech Evropy⁹.

---

⁸ Ustanovení § 44 odst. 1 písm. b) zákona č. 218/2000 Sb.

⁹ Např. slovenský zákon č. 282/2008 Z. z., o podpore práce s mládežou a o zmene a doplnení zákona č. 131/2002 Z. z., o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov; německá *Osmá kniha sociálního zákoníku – Pomoc dětem a mládeži (Sozialgesetzbuch /SGB/ Achten Buch (VIII) – Kinder- und Jugendhilfe)*; rakouský spolkový zákon o zásadách pro pomoc rodinám a vzdělávací podpoře pro děti a mládež (*Bundesgesetz über die Grundsätze für Hilfen für Familien und Erziehungshilfen für Kinder und Jugendliche /Bundes-Kinder- und Jugendhilfegesetz 2013 – B-KJHG 2013/*).

III. Podrobné informace ke skutečnostem zjištěným při kontrole

1. Konceptní rámec a cíle programů

Podpora práce s dětmi a mládeží v ČR je na centrální i regionální úrovni realizována na základě vládou schválené Koncepce 2020, která je základním strategickým dokumentem ČR pro meziresortní realizaci státní politiky v oblasti mládeže. Vláda ČR uložila jednotlivým vyjmenovaným ministerstvům naplňovat průběžně cíle obsažené v Konceptu 2020 a zabezpečit i plnění konkrétních opatření včetně zajištění finančních prostředků z jejich vlastních zdrojů. Hlavním koordinátorem realizace Koncepce 2020 bylo ustanoveno MŠMT. Poskytování podpory NNO v rámci Programů je v souladu s plněním strategických i dílčích cílů Koncepce 2020. V textu Koncepce 2020 ani Programů však nejsou uvedeny žádné měřitelné cíle, indikátory nebo jakékoliv jiné ukazatele, které by umožnily vyhodnocení dopadů takto poskytované podpory či naplňování strategických cílů státní politiky v oblasti podpory volného času dětí a mládeže. Jediným sledovatelným ukazatelem je samotný objem vyplacených finančních prostředků ze státního rozpočtu prostřednictvím Programů. Současné nastavení Programů a Koncepce 2020 proto neumožňuje jakkoliv objektivně vyhodnotit jejich účinnost.

MŠMT nestanovilo a nesledovalo plnění konkrétních ukazatelů, které by umožňovaly vyhodnocení plnění cílů Programů, resp. strategických cílů státní politiky v oblasti podpory volného času dětí a mládeže, vyjma objemu vyplacených finančních prostředků ze státního rozpočtu.

MŠMT nemělo od počátku účinnosti Koncepce 2020 úplný přehled o všech implementačních nástrojích používaných pro její realizaci ani o objemu prostředků, které každoročně plynou ze státního rozpočtu, rozpočtu Evropské unie, příp. dalších veřejných rozpočtů do oblasti podpory mládeže. Tento přehled nemělo v kompletní podobě ani v roce 2017, tedy v polovině období účinnosti Koncepce 2020, přestože má její implementaci, resp. realizaci politiky státu v oblasti dětí a mládeže koordinovat.

K vyhodnocení účinnosti Koncepce 2020 a jejích implementačních nástrojů mělo dle usnesení vlády dojít v roce 2017 a následně po skončení její platnosti. **Střednědobé vyhodnocení Koncepce podpory mládeže 2014–2020 – Zpráva o mládeži a její meziresortní podpoře (dále jen „Zpráva o mládeži 2017“), kterou MŠMT předložilo vládě ČR, neobsahuje vyhodnocení reálného dopadu implementace Koncepce 2020 na cílovou skupinu a vlivu prostředků vynakládaných každoročně ze státního rozpočtu na tuto oblast.** MŠMT ve Zprávě o mládeži 2017 bez jakékoliv interpretace uvádí jako jediné ukazatele vztahující se k Programům, které mají funkci základního implementačního nástroje MŠMT pro plnění cílů Koncepce 2020, množství podaných a podpořených žádostí v rámci Programů a objem finančních prostředků plynoucích NNO z Programů. MŠMT tedy nepředložilo vládě ČR materiál, kterým by naplnilo usnesení vlády ze dne 12. května 2014 č. 342 a požadavek stanovený Konceptem 2020. Tento materiál navíc obsahoval chyby a nepřesnosti, protože data uvedená ve Zprávě o mládeži 2017 se nevztahují ke skutečnému čerpání poskytnuté podpory, ale k alokaci prostředků dle vydaných rozhodnutí o poskytnutí dotace, kde navíc není zohledněno navýšení dotací, které proběhlo v roce 2014.

2. Rozhodování o podpoře

2.1 Hodnocení projektů

V letech 2014–2016 bylo z Programů celkově skutečně vyplaceno téměř 509 mil. Kč.

Tabulka č. 2: Žádosti o podporu z Programů a alokované prostředky na projekty

	2014	2015	2016
Počet přijatých žádostí	428	251	219
Počet podpořených projektů (vydaná rozhodnutí)	225	157	128
Alokované prostředky na projekty (v mil. Kč)	186,32	162,26	167,74

Zdroj: informace MŠMT, zápisy z jednání hodnotící komise.

NNO každoročně podávaly žádosti o poskytnutí dotace do konce října předcházejícího roku, na který podporu chtěly získat. Po provedení formální kontroly žádostí probíhalo posouzení projektů odbornými hodnotiteli a následně v hodnotící komisi. Konečné rozhodnutí o přidělení dotací pak bylo po projednání vedením MŠMT v kompetenci ministra/ministryně.

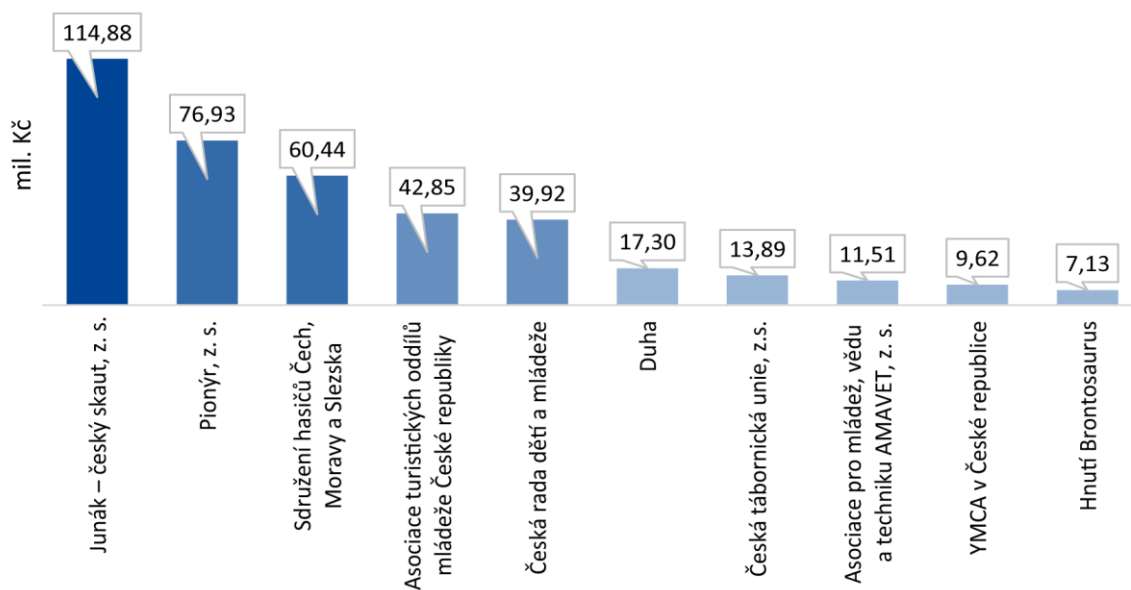
Pravidla Programů na roky 2014 a 2015 neobsahovala žádné informace o tom, jak budou podané projekty posuzovány a vybírány k podpoře. MŠMT neuveřejňovalo žádná kritéria hodnocení. Informaci o hodnoticích kritériích obsahovaly pouze dvě mimořádné výzvy v rámci programu č. 4 pro rok 2014. MŠMT mělo kritéria pro hodnocení uvedena v jednacím řádu hodnotící komise, tedy v interním materiálu. Samotné hodnocení projektů však nakonec probíhalo podle jiné sady kritérií, přičemž hodnotitelé využívali školní známkování za plnění každého z nich.

Postup MŠMT při posuzování projektů a jejich výběru k podpoře byl v letech 2014 a 2015 pro příjemce podpory netransparentní.

Výběr projektů k podpoře na rok 2016 již MŠMT zprůhlednilo. Na svých internetových stránkách uveřejnilo metodiku hodnocení projektů. Tato metodika obsahovala výčet výběrových kritérií, včetně jejich vah a popis procesu evaluace.

Graf č. 2: Deset příjemců čerpajících největší objem dotací kumulativně za roky 2014–2016

Zdroj: informace MŠMT.

Podporu z kontrolovaných Programů pravidelně získává více než stovka organizací. Polovinu všech prostředků rozdělených v letech 2014–2016 čerpaly tři organizace, přičemž největší objem dotací obdržel každoročně Junák – český skaut, z. s.

Při prověřování rozhodování o podpoře bylo mj. zjištěno, že v roce 2014 poskytlo MŠMT částku **312 tis. Kč na podporu činnosti informačního centra pro mládež příjemci, který z hlediska své právní formy neměl dle nastavených pravidel prostředky získat.**

V průběhu roku 2014 došlo k navýšení prostředků pro Programy o 15 mil. Kč. MŠMT stanovilo pravidla, podle kterých bude navýšení dotací provádět. Tato pravidla však samo nedodrželo. Příjemci dotací z programu č. 1 a 2 mohli při respektování dalších podmínek žádat o navýšení maximálně 10 % (program č. 1), resp. 20 % (program č. 2) z již schválené podpory. MŠMT pak zpracovalo průměrné procento, o které původní dotace posílilo. Ve čtyřech případech si však příjemci požádali o vyšší podíl původní dotace. Výsledkem pak bylo, že těmto příjemcům byla dotace navýšena o 86 %, 93 %, 94 % a 360 % původní částky. Tuto odchylku od nastavených pravidel MŠMT nijak nezdůvodnilo. **Zvýhodněním těchto čtyř příjemců oproti ostatním MŠMT vytvářelo nerovné podmínky.**

2.2 Skutečnosti zjištěné na vybraném vzorku projektů u MŠMT

Kontrolou u MŠMT a současně u příjemců dotací bylo prověřeno 67 projektů, které byly realizovány 14 příjemci. K podpoře těchto projektů MŠMT poskytlo téměř 355 mil. Kč. Na tomto vzorku NKÚ zjistil porušení nastavených pravidel a právních předpisů.

MŠMT podpořilo projekty dvou příjemců, kteří podali žádost do programu pro NNO s pobočnými spolky, přestože tito dva příjemci pobočné spolky neměli. Takový postup byl v rozporu s nastavenými pravidly, která jasně stanovila, že žádosti podané do nesprávného

programu budou vyřazeny. **MŠMT tím, že těmto dvěma příjemcům poskytlo dotaci v celkové výši 2 150 000 Kč, porušilo pravidla, která samo nastavilo.**

Pravidla pro rok 2014 stanovila, že v případě schválení dotace v nižší částce, než byla požadována, je žadatel povinen do daného termínu předložit upravený rozpočet, jinak NNO zaniká nárok na poskytnutí dotace. **MŠMT schválilo poskytnutí dotace v celkové výši 61 485 000 Kč na realizaci osmi projektů, přestože žadatelé nezaslali upravený rozpočet ve správné podobě nebo nedodrželi stanovený termín pro jeho předložení.**

Zásady vlády stanovují, že prostředky ze státního rozpočtu lze poskytnout maximálně ve výši 70 % celkových nákladů projektu, více pouze v odůvodněných případech. Na vybraném vzorku projektů bylo zjištěno, že v šesti případech byl tento podíl vyšší; dosahoval až 100 %, aniž by byly tyto výjimky odůvodněny.

MŠMT porušováním nastavených pravidel vytvářelo netransparentní prostředí a nerovné podmínky pro žadatele, resp. příjemce.

Vydaná rozhodnutí o poskytnutí dotace v kontrolovaném vzorku nesplňovala požadavky stanovené zákonem¹⁰:

- ve čtyřech případech neobsahovala datum vydání rozhodnutí;
- ve čtyřech případech obsahovala adresu příjemce, která nebyla sídlem příslušné NNO.

MŠMT v rozhodnutích neuvádělo konkrétní účel, ale pouze typy výdajů (investiční/neinvestiční a z toho osobní náklady), na které lze stanovené částky použít. To však nelze považovat za účel dotace ve smyslu příslušného ustanovení zákona¹¹.

MŠMT nedodržovalo termíny pro vyplácení dotací, které mu stanovily Zásady vlády. Podle nich měly být dotace na kalendářní rok vyplaceny nejpozději do konce března příslušného období. Ve více než polovině případů však MŠMT finanční prostředky na účet příjemců zaslalo až v dubnu. U patnácti projektů byla dokonce i rozhodnutí o poskytnutí dotací vydána po tomto termínu.

Na MŠMT neexistoval v letech 2014–2016 v oblasti poskytování dotací pro NNO na podporu práce s dětmi a mládeží vnitřní kontrolní systém, který by při provádění předběžné řídicí kontroly detekoval nedostatky následně zjištěné kontrolou NKÚ.

3. Kontrola projektů ze strany MŠMT

3.1 Kontrola vyúčtování

Pro příjemce dotací z Programů na rok 2014 nebyly stanoveny pokyny k vyplnění jednotlivých částí vyúčtování dotace, což jim mohlo způsobit problémy při jejich zpracování a následně komplikovalo vyhodnocení plnění projektů, resp. jejich rozpočtů, samotnému MŠMT. V roce 2014 MŠMT navíc po navýšení dotací nevyžadovalo od příjemců upravené rozpočty projektů,

---

¹⁰ Ustanovení § 14 odst. 4 zákona č. 218/2000 Sb.

¹¹ Ustanovení § 14 odst. 4 písm. d) zákona č. 218/2000 Sb.

což zcela znemožnilo následné ověření dodržení rozpočtu ve vyúčtováních prakticky u všech dotací, které byly navýšeny. **Zveřejněním podrobných návodů k vyplnění formulářů v letech 2015 a 2016 se dle NKÚ možnost objektivně vyhodnotit vyúčtování zlepšila.**

Při změnách celkových nákladů projektu v souvislosti se schválením nižší částky dotace oproti žádosti nevyžadovalo MŠMT od příjemců dotací informaci o tom, jaké části projektu nebudou realizovány. Požadovalo pouze úpravu rozpočtu, přičemž akceptovalo jen změnu částky celkových nákladů projektu bez podrobnějšího členění po položkách. Po navýšení dotací v roce 2014 MŠMT upravený rozpočet po příjemcích nepožadovalo vůbec.

Za těchto podmínek MŠMT nemohlo následně v rámci kontroly vyúčtování ověřovat věcné dodržení projektu a dodržení rozpočtu i jeho jednotlivých položek.

Na vzorku dotací kontrolovaných NKÚ byla z vyúčtování podpořených projektů, která příjemci dotací povinně zasílali MŠMT, patrná řada skutečností svědčících o nedodržení podmínek poskytnutí dotace.

3.1.1 Neuznatelné náklady

MŠMT v rozhodnutích o poskytnutí dotace mj. stanovilo příjemcům lhůtu, do kdy má být daný projekt realizován, a prostřednictvím podmínek rozhodnutí stanovilo také náklady, které nemohou být z dotace hrazeny. MŠMT přesto bez připomínek akceptovalo případ, kdy příjemce dotace dle vyúčtování zařadil do nákladů projektu mzdy za prosinec roku 2013, přestože se jednalo o projekt realizovaný od 1. 1. 2014. Dále NKÚ zjistil dva případy příjemců, kteří z prostředků dotace uhradili pohoštění, přestože to podmínky přidělení dotace výslovně zakazovaly. MŠMT tak nerozporovalo neoprávněné použití více než 100 tis. Kč z dotací.

3.1.2 Nedodržení rozpočtu

MŠMT v rozhodnutích o poskytnutí dotace stanovilo vedle částky dotace také celkový finanční rámec podpořeného projektu, resp. procento celkových nákladů, které má tvořit dotace. V podmínkách rozhodnutí o poskytnutí dotace dále stanovilo, že se příjemci dotací nesmí odchýlit od projektu a jeho rozpočtu bez schválení MŠMT. V rámci postupu pro vyúčtování MŠMT dále upřesnilo výši možných odchylek, o které se mohou lišit jednotlivé položky konečného rozpočtu předkládaného v rámci vyúčtování od jejich schválené výše. MŠMT přesto bez připomínek akceptovalo čtyři vyúčtování z kontrolovaného vzorku, ze kterých bylo patrné, že příjemci nedodrželi stanovený celkový rozpočet projektu. Celkem v devíti případech se konečný rozpočet projektu předložený ve vyúčtování neshodoval v jednotlivých položkách se schváleným ani při zohlednění možných odchylek. Přestože ani v jednom z uvedených případů příjemci dotací nežádali MŠMT o povolení úprav celkových nákladů či jednotlivých položek schválených rozpočtů a podmínky poskytnutí dotace nedodrželi, MŠMT vyúčtování bez připomínek akceptovalo.

3.1.3 Neúplná a chybná vyúčtování

Pro vyúčtování projektů měli příjemci dotací v letech 2014–2016 využívat standardizované formuláře, které MŠMT zveřejňovalo na svých internetových stránkách. Povinnou součástí

vyúčtování byla také závěrečná zpráva zahrnující věcné zhodnocení realizace projektu. V letech 2015 a 2016 MŠMT spolu s formuláři pro vyúčtování zveřejnilo také podrobný postup pro jejich vyplnění. MŠMT nepožadovalo po příjemcích účetní doklady související s realizací projektu, resp. využitím dotace, ale pouze jejich přehledy na stanovených formulářích. MŠMT při vyúčtování dotací poskytnutých na roky 2015 a 2016 v pěti případech z kontrolovaného vzorku akceptovalo neúplná a chybná vyúčtování. Ve třech případech bez připomínek akceptovalo závěrečné zprávy, které s realizovanými projekty nesouvisely.

Z vyúčtování projektů bylo patrné, že někteří příjemci nedodrželi podmínky poskytnutí dotace. MŠMT je přesto nevyzvalo k nápravě či vrácení dotace nebo její části, ani neinformovalo příslušný finanční úřad. Přes uvedené vady byla vyúčtování MŠMT přijata a odsouhlasena. **MŠMT tak akceptovalo porušení podmínek poskytnutí dotace ze strany příjemců a nevyvodilo z nich patřičné důsledky. Vzhledem k množství pochybení ve vyúčtování je prokazatelné, že MŠMT kontrolu vyúčtování provádělo nedůsledně. MŠMT tak nepostupovalo podle zákona¹² a současně vytvářelo nerovné podmínky pro příjemce dotací.**

Na MŠMT nefungoval v letech 2014–2016 v oblasti poskytování dotací pro NNO na podporu práce s dětmi a mládeží vnitřní kontrolní systém¹³, když při provádění následné řídicí kontroly nedetekoval nedostatky zjištěné kontrolou NKÚ.

3.2 Kontrola MŠMT u příjemců

Příjemci měli povinnost ve vyúčtování předložit pouze soupis výdajů na projekt s identifikací těch, které byly hrazeny z dotace. Pro MŠMT tak byla jedinou možností ověření využití prostředků dotace kontrola přímo u příjemce.

V letech 2014–2016 provedlo MŠMT veřejnosprávní kontrolu 41 příjemců dotací, u kterých prověřilo celkem 48 projektů, na které bylo v letech 2013–2016 poskytnuto celkem 17 816 500 Kč. Jednalo se o kontroly následné i průběžné obvykle prováděné v rozsahu jednoho dne. V případě tří projektů, na které byla poskytnuta celková dotace 1 650 000 Kč, nebyly v době provádění kontroly prostředky dotace ještě vůbec použity. V roce 2017 nebyla do 30. 9. provedena žádná kontrola. Dle předloženého plánu kontrol MŠMT mělo do konce roku 2017 provést kontrolu šesti projektů u šesti příjemců, kterým bylo poskytnuto celkem 2 352 000 Kč.

NKÚ při kontrole dvou z vybraných projektů, a to u příjemce dotace Asociace malých debrujárů České republiky, spolek, zjistil, že je v rámci své kontrolní činnosti prověřovalo i MŠMT. Zatímco MŠMT neshledalo žádné nedostatky, NKÚ závažná pochybení zjistil, jako např. nezajištění odděleného sledování přijatých dotací v účetnictví NNO. Z uvedeného plyne, že MŠMT provádělo kontrolu přímo u příjemců nedůsledně.

Vzhledem k množství pochybení, které NKÚ odhalil, ať už prověřováním vyúčtování projektů na MŠMT nebo kontrolou u příjemců dotací (viz dále), nebyla dle NKÚ kontrola ze strany MŠMT prováděna v potřebné kvalitě.

---

¹² Ustanovení § 14f zákona č. 218/2000 Sb.

¹³ Zákon č. 320/2001 Sb.

4. Skutečnosti zjištěné na vybraném vzorku projektů u příjemců dotací

Kontrola byla provedena u 14 příjemců dotací, kterým byly v letech 2014–2016 z Programů poskytnuty prostředky na realizaci vybraných 67 projektů. Na tomto vzorku projektů bylo zjištěno, že se někteří příjemci dotací dopustili porušení ustanovení závazných podmínek, které byly součástí rozhodnutí o poskytnutí dotace.

4.1 Příjemci dotací zahrnuli stejné doklady do více projektů

Asociace malých debrujárů České republiky, spolek, zahrnula do vyúčtování podpořených projektů *Debrujáři v roce 2014* a *Debrujáři veřejnosti v roce 2014* stejné mzdové náklady. Neoprávněně tak navýšila celkové náklady projektů a náklady hrazené z dotace o 154 413 Kč. Obdobně v podpořených projektech *Za vědou!* a *Debrujáři v roce 2014* zahrnula stejné účetní doklady vztahující se k nákupu materiálu a cestovnímu. Navýšila tak celkové náklady projektů o 54 150 Kč a vykazala, že z prostředků dotace uhradila oproti skutečnosti o 41 000 Kč více. Dvojitý výkazání mzdových nákladů se u tohoto příjemce dotace objevilo i ve vyúčtováních podpořených projektů *Debrujáři v roce 2015* a *Debrujáři veřejnosti v roce 2015*. Příjemce dotace navýšil celkové náklady projektů a náklady hrazené z dotace o 105 863 Kč.

Pionýr, z. s., zahrnul daňový doklad za nákup materiálu na celkovou částku 97 218 Kč do vyúčtování podpořeného projektu *Dobrodružství na míru 2014*. Z něho neoprávněně uhradil z dotace 79 000 Kč, protože byl tento doklad zcela uhrazen z dotací v rámci jiných dvou podpořených projektů.

KreBul, o.p.s., zahrnul do vyúčtování tři podpořených projektů *Volnočas v Prachaticích*, *Počítáme s vámi* a *ICM Prachatice v roce 2014* třikrát stejné náklady na energie v celkové hodnotě 62 624 Kč. Neoprávněně tak navýšil celkové náklady projektů o 125 248 Kč.

4.2 Příjemci hradili z dotací neuznatelné náklady

Asociace turistických oddílů mládeže České republiky uhradila z dotace určené na podporu projektu *Tomíci v roce 2016* v rozporu s jejími podmínkami náklady na pohoštění ve výši 70 340,20 Kč.

Asociace malých debrujárů České republiky, spolek, neoprávněně uhradila z dotace na podporu projektu *Debrujáři v roce 2014* mzdu za prosinec 2013 v celkové výši 31 339 Kč. Tento náklad nebyl uznatelným pro projekt, jehož realizace byla rozhodnutím stanovena na období roku 2014, protože časově a věcně nesouvisel s jeho realizací.

Asociace malých debrujárů České republiky, spolek, také nesprávně uhradila z dotace určené na podporu projektu *Debrujáři v roce 2015* v rozporu s jejími podmínkami členské příspěvky střešní organizaci v celkové výši 1 318 Kč.

4.3 Příjemci dotací nepoužili část dotace k realizaci schváleného projektu.

Pionýr, z. s., vykázal ve vyúčtování dotace určené na projekt *Rosteme s dětmi 2014* náklady na energie a služby o 306 984 Kč vyšší oproti skutečným nákladům, které uhradil za rok 2014, a obdobně u projektu *Rosteme s dětmi 2015* vykázal ve vyúčtování dotace náklady na energie a služby o 84 143 Kč vyšší oproti skutečným nákladům, které uhradil za rok 2015.

Česká rada dětí a mládeže vykázala ve vyúčtování dotace určené na projekt *Česká rada dětí a mládeže v roce 2014* náklady na energie a služby o 81 036,90 Kč vyšší oproti skutečným nákladům.

Junák – český skaut, z. s., vykázal ve vyúčtování dotace určené na podporu projektu *Inspirovat skautingem* náklady na spotřebu el. energie o 20 326 Kč vyšší oproti skutečným nákladům.

Příjemci dotace ve všech uvedených případech nepoužili část dotace na realizaci schváleného projektu a nevrátili ji do státního rozpočtu.

4.4 Příjemci nedodrželi celkový rozpočet projektu, přesto dotaci čerpali v plné výši.

Asociace malých debujárů České republiky, spolek, nedodržela u podpořeného projektu *Za vědou!* parametry rozhodnutí o přidělení dotace, které stanovilo, že celkové náklady projektu měly být ve výši 430 000 Kč a dotace měla tvořit 29 % rozpočtu projektu. Z vyúčtování dotace bylo zjištěno, že skutečné celkové náklady projektu byly pouze 184 538 Kč a dotace tvořila 68 % rozpočtu projektu. Příjemce tak nedodržel stanovené celkové náklady projektu o 245 462 Kč, ale dotaci vyčerpal v plné výši.

Institut zážitkové pedagogiky nedodržel u podpořeného projektu *Všeználek 2016* parametry rozhodnutí o přidělení dotace, které stanovilo, že celkové náklady projektu měly být ve výši 1 423 710 Kč. Z vyúčtování dotace bylo zjištěno, že skutečné celkové náklady projektu byly pouze 1 381 766 Kč. Příjemce tak nedodržel stanovené celkové náklady projektu o 41 944 Kč, ale dotaci vyčerpal v plné výši.

KreBul, o.p.s., nedodržel u podpořeného projektu *Volnočas v Prachaticích 2016* parametry rozhodnutí o přidělení dotace, které stanovilo, že celkové náklady projektu měly být ve výši 294 720 Kč a dotace měla tvořit 54 % rozpočtu projektu. Z vyúčtování dotace bylo zjištěno, že skutečné celkové náklady projektu byly pouze 274 449 Kč a dotace tvořila 58 % rozpočtu projektu. Příjemce tak nedodržel stanovené celkové náklady projektu o 20 271 Kč, ale dotaci vyčerpal v plné výši.

Rada dětí a mládeže kraje Vysočina, z. s., nedodržela u podpořeného projektu *RDMKV 2016* parametry rozhodnutí o přidělení dotace, které stanovilo, že celkové náklady projektu měly být ve výši 1 385 600 Kč. Z vyúčtování dotace bylo zjištěno, že skutečné celkové náklady projektu byly pouze 1 381 515 Kč. Příjemce tak nedodržel stanovené celkové náklady projektu o 4 085 Kč, ale dotaci vyčerpal v plné výši.

Také v některých případech, kde došlo k násobnému vykazování stejných dokladů u více projektů, případně k uvedení vyšších nákladů oproti skutečnosti (viz kapitoly 4.1 až 4.3), příjemci dotací zkreslili údaje o skutečných celkových nákladech projektu a podílu dotací.

Přestože příjemci ve výše uvedených případech zkrátali celkový rozpočet projektu, dotaci vyčerpali v plné výši.

4.5 Příjemce neoddelil v účetnictví náklady hrazené z dotace.

Asociace malých debrujárů České republiky, spolek, u podpořených projektů *Debrujáři v roce 2014, Debrujáři veřejnosti v roce 2014, Za vědou!, Debrujáři v roce 2015, Debrujáři veřejnosti v roce 2015* neměla žádným způsobem označeny doklady prokazující využití dotace. Při účtování o dotaci nepoužívala u zúčtovacích plateb specifický symbol odpovídající číslu rozhodnutí a nesledovala řádně a odděleně přijaté a použité prostředky v účetnictví. Zpětně tedy nelze dohledat, zda byly vůbec využity pro daný účel. V případě projektu *Debrujáři veřejnosti v roce 2014* příjemce nedoložil písemné doklady související s realizací projektu vůbec.

U šesti příjemců dotací NKÚ zjištěné nedostatky vyhodnotil jako porušení rozpočtové kázně a předal oznámení příslušnému správci daně.